

ระเบียบกรมการขนส่งทางบก

ว่าด้วยการตรวจสภาพรถของพนักงานตรวจสภาพ

พ.ศ. ๒๕๔๗

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการตรวจสภาพรถของพนักงานตรวจสภาพเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมการขนส่งทางบกจึงวางระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสภาพรถไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการตรวจสภาพรถของพนักงานตรวจสภาพ พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการตรวจสภาพรถของพนักงานตรวจสภาพ พ.ศ. ๒๕๓๗

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติการ) กรมการขนส่งทางบก รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การตรวจสภาพรถ

ข้อ ๕ ให้พนักงานตรวจสภาพประจำส่วนทะเบียนรถขนส่ง สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ สำนักงานขนส่งจังหวัด สำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตรวจสภาพรถในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ

ในกรณีที่พนักงานตรวจสภาพจะดำเนินการตรวจสภาพรถนอกเขตท้องที่ ความรับผิดชอบของรถนั้นต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ได้รับมอบหมายที่รถนั้นจะจดทะเบียนหรือได้จดทะเบียนไว้แล้ว แล้วแต่กรณี ก่อน

ข้อ ๖ การตรวจสภาพรถแต่ละคันจะดำเนินการโดยพนักงานตรวจสภาพคนเดียว หรือหลายคนก็ได้

ในการตรวจสภาพรถให้พนักงานตรวจสภาพผู้รับผิดชอบบันทึกผลการตรวจ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย

ในกรณีที่ตรวจสภาพรถคันเดียวโดยพนักงานตรวจสภาพหลายคน ให้แบ่ง หน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็นสัดส่วน โดยให้แต่ละคนตรวจสภาพรถตามกลุ่ม ของรายการที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกการตรวจรับรองสภาพรถ พนักงานตรวจสภาพ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสภาพรถตามรายการในกลุ่มใดให้บันทึกผลการตรวจ และลงลายมือชื่อกำกับไว้

การมอบหมายและจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการตรวจสภาพรถตามวรรคสาม ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงาน ขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับ มอบหมาย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗ เมื่อพนักงานตรวจสภาพได้รับเรื่องขอให้ตรวจสภาพแล้ว ให้ดำเนินการ โดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องใดๆ ที่ไม่อาจจะดำเนินการได้ ให้แจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาต ประกอบการขนส่ง เจ้าของรถ หรือผู้ควบคุมรถทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๘ หากรถที่นำมารับการตรวจสภาพจะต้องกำหนดรหัสตรวจสภาพรถ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการกำหนดรหัสตรวจสภาพรถ

ข้อ ๙ การตรวจสภาพรถต้องตรวจตามรายการในแบบบันทึกการตรวจรับรองสภาพรถทุกรายการ

ในกรณีรถที่ตรวจสภาพเพื่อจดทะเบียนใหม่ ให้ชั่งน้ำหนักรถทุกคัน

ในกรณีรถที่ตรวจสภาพเพื่อต่ออายุทะเบียน ไม่ต้องชั่งน้ำหนักรถ เว้นแต่เป็นรถที่มีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมสภาพเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถนั้น ให้เปิดเผยแตกต่างในสาระสำคัญที่เคยจดทะเบียนไว้ หรือในกรณีที่สงสัยว่าจะมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมสภาพเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบอันเป็นเหตุให้รถมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นจากเดิม

หมวด ๒

การวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ตรวจสภาพรถคันเดียวโดยพนักงานตรวจสภาพคนเดียว ให้พนักงานตรวจสภาพนั้นเป็นผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ

ในกรณีที่ตรวจสภาพรถคันเดียวโดยพนักงานตรวจสภาพหลายคนให้บุคคลต่อไปนี้เป็นผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ

(๑) พนักงานตรวจสภาพซึ่งผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง หรือ ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่มอบหมาย สำหรับรถที่ตรวจสภาพในท้องที่ความรับผิดชอบ

(๒) พนักงานตรวจสอบซึ่งขนส่งจังหวัด หรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขามอบหมาย สำหรับรถที่ตรวจสอบในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ

การวินิจฉัยผลการตรวจสอบรถให้เป็นไปตามระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและมาตรฐานการวินิจฉัยผลการตรวจสอบรถ

หมวด ๓

การทำเครื่องหมาย

ข้อ ๑๑ รถที่ผ่านการตรวจสอบ ให้จัดทำเครื่องหมายไว้ที่ตัวถังด้านนอก ข้างซ้ายตอนท้ายของรถโดยพ่นสีขาว หรือสีน้ำเงิน ให้ติดกับสีตัวรถ ดังนี้

(๑) รหัสตรวจสอบรถ

(๒) น้ำหนักรถ (นร.) น้ำหนักบรรทุก (นบ.) น้ำหนักลงเพลา (นพ.) น้ำหนักรวม (รวม) จำนวนที่นั่ง (นั่ง) และจำนวนที่ยืน (ยืน) แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ไม้อาจจัดทำเครื่องหมายตาม (๑) และ (๒) ในตำแหน่งดังกล่าว ข้างต้น ให้จัดทำเครื่องหมายนั้นไว้ที่ตัวถังด้านนอกข้างซ้ายของรถในตำแหน่งอื่น ที่เหมาะสมได้

ข้อ ๑๒ สำหรับเครื่องหมายที่ต้องจัดทำตามข้อ ๑๑ (๒) ให้มีข้อความ ดังนี้

(๑) รถบรรทุกทุกลักษณะยกเว้นรถกึ่งพ่วงและรถกึ่งพ่วงบรรทุกวัสดุยาว

นร. กก.

นบ. กก.

รวม กก.

(๒) รถกึ่งพ่วงหรือรถกึ่งพ่วงบรรทุกวัสดุยาว

นร. กก.

นพ. กก.

(๓) รถโดยสารทุกมาตรฐาน

นร. กก.

นั่ง คน

ยืน คน

(๔) รถขนาดเล็ก

นร. กก.

นบ. กก.

รวม กก.

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องตอกหมายเลขเครื่องยนต์ หรือหมายเลขตัวถังหรือโครงคัสซี ให้ดำเนินการตามระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกหมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถังหรือโครงคัสซี

หมวด ๔

การออกไปรับรองการตรวจสอบสภาพ และเครื่องหมายรับรองการตรวจสอบสภาพ

ข้อ ๑๔ รถที่ผ่านการตรวจสอบสภาพและได้จัดทำเครื่องหมายตามข้อ ๑๑ แล้วให้พนักงานตรวจสอบสภาพผู้วินิจฉัยผลการตรวจสอบสภาพออกไปรับรองการตรวจสอบสภาพให้

ในกรณีการตรวจสภาพรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทางและการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก รถที่ผ่านการตรวจสภาพและจัดทำเครื่องหมายตามข้อ ๑๑ แล้ว ให้พนักงานตรวจสภาพผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพ ออกใบรับรองการตรวจสภาพรถและเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถให้

ในกรณีการตรวจสภาพรถตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ให้พนักงานตรวจสภาพผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพออกเฉพาะเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถให้

ในกรณีการตรวจสภาพรถใหม่ รถที่แจ้งเลิกใช้ตามมาตรา ๗๕ และนำมาแจ้งใช้ หรือรถที่เปลี่ยนประเภท ให้ออกเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถ ภายหลังจากที่ได้มีการจดทะเบียนรถหรือเปลี่ยนประเภทรถและได้หมายเลขทะเบียนรถแล้ว

ใบรับรองการตรวจสภาพและเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถต้องไม่มีการขูดลบ หากมีการลงรายการในใบรับรองและเครื่องหมายรับรองดังกล่าวผิดพลาด ให้ชี้แจงแล้วให้พนักงานตรวจสภาพ ผู้ออกใบรับรองและเครื่องหมายรับรองนั้น ลงลายมือชื่อกำกับไว้

เครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถ ให้เป็นไปตามประกาศกรมการขนส่งทางบก และให้พนักงานตรวจสภาพจัดทำสมุดคู่มือเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถไว้ด้วย

ข้อ ๑๕ รถคันใดที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ ให้พนักงานตรวจสภาพผู้วินิจฉัย ผลบันทึกข้อบกพร่องที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ และแจ้งข้อบกพร่องนั้นให้ผู้ได้รับ ใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถหรือผู้ควบคุมรถนั้นทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๖ รถคันใดที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ หากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบ การขนส่งหรือเจ้าของรถได้ทำการแก้ไขข้อบกพร่อง และนำมาขอรับการตรวจสภาพใหม่ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่นำรถมาขอรับการตรวจสภาพใหม่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ วันที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพให้ตรวจสภาพเฉพาะรายการที่ต้องทำการแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุอันควรสงสัยหรือเป็นที่ปรากฏว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือ เปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถในรายการหนึ่งรายการใดที่ได้ผ่าน การตรวจสภาพไปแล้วในการตรวจครั้งแรก ก็ให้ตรวจสภาพใหม่ทุกรายการ

(๒) ในกรณีที่นำรถมาขอรับการตรวจสภาพใหม่เกินกว่า ๑๕ วัน นับแต่ วันที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพให้ทำการตรวจสภาพใหม่ทุกรายการ

การตรวจสภาพรถตาม (๑) และ (๒) ให้ใช้แบบบันทึกการตรวจรับรอง สภาพรถฉบับใหม่โดยให้แบบบันทึกการตรวจรับรองสภาพรถฉบับเดิมไว้กับเรื่องเดิมด้วย

หมวด ๕

การจัดทำประวัติรถและการรายงานผลการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๗ รถที่ได้ผ่านการตรวจสภาพแล้ว ให้จัดทำประวัติรถทุกคัน ประวัติรถตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เขียนและพนักงานตรวจสภาพผู้วินิจฉัย ผลการตรวจสภาพรถลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการลงรายการในประวัติรถผิดพลาด ให้ขีดฆ่าแล้วให้พนักงาน ตรวจสภาพรถผู้วินิจฉัยผลนั้นลงลายมือชื่อกำกับไว้ หรือจัดทำขึ้นใหม่ทั้งฉบับ

ข้อ ๑๘ ในการจัดทำประวัติรถตามข้อ ๑๗ ให้ถ่ายภาพตัวรถด้านนอก ที่เห็นทั้งด้านหน้าและด้านข้างซ้ายของรถติดไว้ด้วย

ในกรณีที่ประวัติรถมีภาพถ่ายแล้ว แต่รถนั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์ หรือส่วนควบเกี่ยวกับรูปร่างหรือตัวถังภายนอก ให้ถ่ายภาพรถนั้นติดไว้เป็นการเพิ่มเติมด้วย

ข้อ ๑๙ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบสภาพรถ ตามแบบรายงานสถิติการตรวจสอบสภาพรถเป็นประจำทุกวันตามแบบที่แนบท้ายระเบียบนี้ การรายงานตามวรรคหนึ่ง สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เสนอผู้อำนวยการ ส่วนทะเบียนรถขนส่ง หรือผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ แล้วแต่กรณี และ สำหรับในเขตจังหวัดอื่น ให้เสนอขนส่งจังหวัด หรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี

หมวด ๖

การขอตรวจสอบสภาพรถในเขตท้องที่อื่น

ข้อ ๒๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถซึ่งมีความจำเป็น และไม่สามารถนำรถมาตรวจสอบสภาพในท้องที่ที่รถนั้นจะจดทะเบียน หรือได้จดทะเบียนไว้ อาจยื่นคำขออนุญาตนำรถไปตรวจสอบสภาพในเขตท้องที่อื่นก็ได้

ข้อ ๒๑ ในการยื่นคำขออนุญาตตามข้อ ๒๐ ผู้ยื่นคำขอต้องชี้แจงแสดง เหตุผลและความจำเป็นประกอบด้วย และให้ยื่นคำขอต่อบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) รถที่จะจดทะเบียนใหม่ ให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายที่รถนั้นจะจดทะเบียน แล้วแต่กรณี

(๒) รถที่จะต่ออายุทะเบียนและเสียภาษีประจำปี หรือรถที่ตรวจสภาพตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ที่รถนั้นจดทะเบียนไว้ หรือ ณ ที่ซึ่งที่รถนั้นใช้งานอยู่ก็ได้

ข้อ ๒๒ การดำเนินการตามข้อ ๒๑ (๒) ถ้าเป็นกรณีที่ยื่นคำขอ ณ ที่ซึ่งที่รถนั้นใช้งานอยู่ เมื่อผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี ได้อนุญาตแล้ว ให้มีบันทึกแจ้งขอสำเนาประวัติรถไปยังท้องที่ที่รถนั้นจดทะเบียนอยู่ มาเพื่อประกอบการดำเนินการตรวจสภาพรถต่อไป

เมื่อท้องที่ที่รถนั้นจดทะเบียนอยู่ ได้รับบันทึกขอสำเนาประวัติรถตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการจัดส่งสำเนาประวัติรถไปให้โดยไม่ชักช้า

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗

ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

แผนที่.....รวม.....แผ่น
ประเภทการขนส่ง.....
[]โดยสาร []บรรทุก

รวมจาก [] โดยสาร [] บรรทุก

สถานี่ควรสภาพด [] ในสถานที่ราชการ ที่.....

[] นอกสถานที่ราชการ ที่.....

ลงชื่อผู้เขียน.....

(.....)

ตำแหน่ง..... ตำแหน่ง.....

รายละเอียดข้อบกพร่องในแต่ละสาเหตุที่เป็นผลให้รถไม่ผ่านการตรวจสภาพมีดังนี้

- สาเหตุที่ 1 ประสิทธิภาพของห้ามล้อต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
- สาเหตุที่ 2 ลำแสงของโคมไฟแสงพุ่งไกล และโคมไฟแสงพุ่งต่ำเบนไปในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง
- สาเหตุที่ 3 ค่าคว้นด้าที่ออกจากท่อไอเสีย (กรณีที่ใช้ น้ำมันดีเซล) เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
- สาเหตุที่ 4 ค่าคาร์บอนมอนนอกไซด์ที่ออกจากท่อไอเสีย (กรณีที่ใช้ น้ำมันเบนซิน) เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
- สาเหตุที่ 5 ระดับเสียงที่เกิดจากเครื่องยนต์ และอุปกรณ์ หรือส่วนควบอื่นของรถ เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
- สาเหตุที่ 6 ระดับเสียงแตรสัญญาณเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
- สาเหตุที่ 7 แก๊สเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์ หรือส่วนควบของรถ ให้ผิดแผกแตกต่าง
ในสาระสำคัญตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน
- สาเหตุที่ 8 ข้อบกพร่องอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อบกพร่องในสาเหตุที่ 1-7